

Luis Marcelo Epelbaum נעצר ביום 10.8.76 בגיל 25.

מספר זהות ארגנטיני : 6.116.355

תיק CONADEP מסי [1648] C 5448

Claudio Epelbaum נעצר ביום 4.11.76 בגיל 23.

מספר זהות ארגנטיני : 6.116.353

תיק CONADEP מסי [1646] C 5450

Lila Epelbaum נעצרה ביום 4.11.76 בגיל 20.

מספר זהות ארגנטיני : 6.116.354

תיק CONADEP מסי [1647] C 5449

שם האם : Rene Slotopolsky (Shoshi) ז"ל.

שם האב : Israel Epelbaum ז"ל.

העדים :

Susana Rut Reiser, Cintia Ini, Jorge Novua. היו יחידים של שלושת הקורבנות.

תיאור קצר של המקרה :

Luis Marcelo Epelbaum

לואיס נחטף בבית קפה "El Olmo" בפינת רחובות Pueyrredón y Santa Fe בבואנוס איירס. שם היה אמור להיפגש עם עורכי דין כדי לדון על העלמם של זוג חברים יום לפני כן. ככל הנראה גישה זו תוכננה כדי להפילו בפח ולעצור אותו.

Claudio Epelbaum

קלאודיו נעצר יחד עם אחותו לילה באורוגואי כשנסעו אל נמל התעופה ב-Punta del Este במסגרת "תכנית קונדור" לשיתוף פעולה בין השלטונות בדרום אמריקה הלטינית, והועבר לארגנטינה.

Lila Epelbaum

לילה נעצרה יחד עם אחיה קלאודיו באורוגואי כשנסעו אל נמל התעופה ב-Punta del Este במסגרת "תכנית קונדור" לשיתוף פעולה בין השלטונות בדרום אמריקה הלטינית, והועברה לארגנטינה.

ככל הנראה שלושתם הוחזקו ב-División Güemes, מחלקת הכלבים, של המשטרה של פרובינציה בואנוס איירס. לפחות אחד מהם (לואיס מרסלו) היה גם ב-Vesubio ו-El Banco. יש עדות שהוגשה על ידי פעיל לשעבר במפלגה הקומוניסטית ששהה עם שלושת באותו מקום מעצר.

האם Rene פנתה מספר פעמים לכנסת.

השערות לגבי מקום הקבורה :

אין. אין גם קרובי משפחה שיוכלו לתת דגימות ל-DNA.

עדויות על הימצאם של האחים אפלבאום במעצר :

יש עדות שהוגשה על ידי פעיל לשעבר במפלגה הקומוניסטית ששהה עם שלושתם ביחידת הכלבים Güemes של משטרת הפרובינציה בואנוס איירס.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ 7119/34) – תקציר :

מכתב מאת האם רנה אפלבאום אל שר החוץ יצחק שמיר מ-14.12.82. עם בקשה לסייע בחיפוש מידע עליהם יחד עם תיאור מפורט של המקרה.

במסמך נוסף תיאור של עדותו של אדם שהיה עצור יחד עם השלושה ושחרר ב-28.12.76. לפי עדות זו כולם הועברו למקום אחר (?). יום אחד או יומיים קודם, לא יודע לאן ולמה. רנה אפלבאום קיבלה מידע זה ב-14.9.79.

עדות שנמסרה על ידי Susana Rut Reiser, Cintia Ini, Jorge Novua. בשימוע בבואנוס

איירס ביום 7.9.2001.

סוסאנה: הנעלמים קלאודיו, לואיס ולילה. אמא שלהם נפטרה לפני שלוש שנים. ואנחנו היינו חברים שלהם.
חורחה: באתי להעיד על קלאודיו, הייתי חבר שלו מ-1970.
סינתיה: חברה של קלאודיו אפלבאום אבל הכרתי את אחותו לילה, את אחיו לואיס מרסלו ואת אמם שושי.

חורחה: נתחיל בחטיפת לואיס שהוא האח הגדול. כמו אחיו קלאודיו השתייך לארגון בשם ארגון קומוניסטי כוח הפועלים. בשנים 74-75 עד לשנים אלה, הצבא ראה אותם כארגון משני בלבד. אבל בשנת 75 ארגון זה מתחיל להיכנס למלחמה נגד הצבא ואז הפסיקו להיות משניים בעיני הצבא. נסיבות החטיפה של לואיס, זה היה במפגש שמוכר כמלכודת, הוא היה אמור להיפגש עם עורך דין, כדי לדבר על חטיפתו של חבר משותף שלהם.

פיני: מי יזם את הפגישה?

חורחה: לואיס יזם אותה. החבר הזה שעליו רצה לדבר לואיס נחטף יחד עם בת זוגו.
זה קרה ב-10 באוגוסט 1976, החטיפה קרתה בבית קפה בשדרת Santa Fe פינת Pueyrredón. אז חשבנו שאנשים שנעלמים הם עצורים, וקיווינו שמאוחר יותר יעברו למצב חוקי ויקבלו איזה משפט או שישוחררו.

סוסאנה: ואז התחיל תהליך שהאמא של לואיס התחילה ללחוץ על מנת שקלאודיו ולילה יעזבו לקנדה. קלאודיו התנגד כי הוא רצה להמשיך בפעילות הפוליטית שלו. לאחר לחץ גדול הם הסכימו לעבור לאורוגוואי.

סינתיה: באורוגוואי הם היו עם קבוצה גדולה של גולים, אז לא ידענו דבר על תכנית קונדור (Cóndor). לא ברור אם זה מה שהעיר את תשומת הלב. לאחר מכן נסעתי לבקר אותם בפונטה דל אסטה (Punta del Este), והצגתי להם קרובים שלי שהיו פעילים ברוסריו (Rosario). אז היו הרבה מהם ביחד ולא ידענו אחרי מי מהם עקבו, אך יש חשד שהאוכלוסייה באורוגוואי עזרה לתת מידע. והחשד הוא שהשוער של הבניין בו גרו בני הזוג שהיו בוויזיה קונסטיטוסיון (Villa Constitución) הלשין עליהם. אז שני האחים קלאודיו ולילה, לילה חשבה להגיע לבואנוס איירס במטוס ואחיה הלך ללוות אותה, ומה שידוע שהם עמדו בתחנת אוטובוס ברחוב הראשי של פונטה דל אסטה, ומשם חטפו אותם, והביאו אותם במטוס לבואנוס איירס. הזוג שנשאר בפונטה דל אסטה צילצלו מיד לאמא של הילדים והם היו במאסר במשטרה, וחקרו אותם. חקרו אותם מי הם אלה שלקחו את המכתבים שהיו בדירה של קלאודיו ולילה, ושאלו על כל אחד מאלה ששלחו את המכתבים האלה. הם באמת חקרו.

סוסאנה: ידוע לנו שפרצו גם לדירה בבואנוס איירס ששם גרו רק הגברת אפלבאום עם לילה כי הבנים גרו כבר לבד.

חורחה: פרצו לדירה של שושי (האמא) ברחוב Larrea, וגם לדירה של קלאודיו ברחוב Oro. זאת אומרת שפעולה שהתחילה באורוגוואי המשיכה בבואנוס איירס.

עירית: מה היה גילם?

סוסאנה: קלאודיו בן 23 לילה בת 20 ומרסלו 25. לקלאודיו מלאו 23 ימים ספורים לפני החטיפה.

חורחה: אנחנו יודעים שהם היו במחלקת הכלבים כשהגיעה הוועדה האמריקאית לזכויות אדם שנת 79. שושי הכירה שם אסיר לשעבר שהיה חבר במפלגה הקומוניסטית, והוא סיפר שהוא ראה את הבנים שלה, אבל זה היה מקרי. היא נשארה עם המידע הזה.
האיש הזה דיבר על קלאודיו בעיקר, היה עם הומור והתייחס אליו כאל המשורר, הוא ניגן בפסנתר וכתב שירים. קלאודיו לפי מה שמספרים היה מי שניסה לעודד את כולם, כשמישהו היה חוזר מהעיניים אז הוא שמר שלא ישתה מים. יכול להיות שבגלל כל הדברים האלה הוא זכר את קלאודיו.

סוסאנה: הוא זכר דברים שהיו מאוד אופייניים לקלאודיו, ולא היה ספק שזה הוא.

חורחה: בתקופה ההיא הייתי בקשר תמידי עם שושי, כנראה זה היה עד מחצית 78 אז הגיע המידע. בתקופה ההיא התקבל מידע מבולבל. פעם קבוצה של אנשי צבא ביקשה ממנה כסף בתמורה למידע על הבנים, אבל המידע לא היה בעל ערך.

סוסאנה: שושי היתה חברה באמהות של כיכר מאי, ואחרי שהתפלגו עברה ונסעה למקומות בחו"ל וכתבה, כתבה מאמרים לעיתונים שונים, היתה אישה לוחמת. הקריבה את חייה למען הילדים.

פיני: הכרתי אותה כשבאה לשגרירות, ואת האומץ שלה.

סינתיה: שושי היתה אסירת תודה לתנועת האמהות של כיכר מאי. כי תנועה זו תמכה בה ברגע שכבר היתה אלמנה ואיבדה את שלושת ילדיה. עד כדי כך שאמרה לי ולסוסאנה שאם ילדיה יופיעו יום אחד אני מקבלת אותם אחבק אותם אבל אישים אותם במטוס למקום בטוח, ואחזור להילחם עם האמהות.

הגבי לואיסה ויינשלבאום דה רובינו (נוכחת באולם): הייתי חברה טובה של שושי. הלכתי למקום המפגש של הקומוניסטים, הלכתי לבית של הבחור ששושי פגשה, והוא אמר לי שכל מה שאמר היה נכון. הוא סיפר שקלאודיו היה עושה מוסיקה עם מסרק. כלומר כל הנתונים העידו על כך שזה היה קלאודיו.

פיני: בתקופה שנעצר האם נעצרו עוד אנשים מהקבוצה?
סוסאנה: כן, קודם כל החברים שעליהם דיבר חורחה, בני הזוג, אחת בשם קלאודיה וכינויה ג'ודי, וולטר קנת נלסון לאורי, הוא היה חבר באותו ארגון של הילדים, באותו יום חטפו את וולטר עשינו ארוחה אצלנו בבית, ווולטר אמר שהוא כבר לא מסכים עם הדרך של הארגון שלו, והוא חשב לעזוב את המדינה, היתה לו אזרחות בריטית, נולד בבריטניה.

חורחה: ואז התחיל ויכוח פוליטי, קלאודיו באותו לילה אמר שכוונתו להמשיך והעביר ביקורת על וולטר. וולטר יצא עם ג'ולי, הם היו מודעים לסכנה שמצויים בה ודיברו על כך. ובלילה כשהגיעו חיכו להם והם נהרגו. גם נעלמו ריקרדו רומרו, שהיה פעיל לא באותו ארגון אלא בארגון של עורכי דין סולידאריים שניסה לארגן את ההגנה.

סוסאנה: בתקופת המונדיאל האמהות הסתובבו גם ברחוב פלורידה כדי שהתיירים יהיו מודעים לבעיה. ואז שוטרים התחילו לצעוק עליהם ותפסו אותן, והיתה חכמה להתחיל לצעוק ולשכב על הרצפה וזה העיר את תשומת לב האנשים ואז עזבו אותן.

קאופמן: האם גם לילה היתה פעילה פוליטית?
סוסאנה: לא, היא רק אהדה אותם.

חורחה: זה היה בתחילת שנות ה-70 והנוער פנה או לפעילות פוליטית או תרבותית. לילה למדה בבית ספר מגויס פוליטית, אך בערך ב-74 החליטה לעזוב את הפעילות הפוליטית ולפנות לפעילות התרבותית, היא למדה תיאטרון.

קאופמן: הסיפור שניסו לסחוט כסף תמורת מידע על בניה, הסיפור הזה עולה מספר פעמים בכמה עדויות, אני לא מבין מה היתה החשיבה של אותם החוטפים, בגלל שלא תמיד למשפחות היה כסף לתת, ומעבר לזה האם היתה תחושה שליהודים יש יותר כסף או נכונות לתת כסף?

חורחה: במקרה הזה אני מדבר על השנתיים הראשונות, 76-77 שעוד היו ציפיות ברורות לחזרה בחיים, ואז על כל מידע אני מוכן לשלם. באופן תמידי היא קיבלה צלצולים עם הצעות למידע יותר ופחות אמין ובקשות לכסף, והחוטפים ידעו בדיוק את מי הם חוטפים וממי יכולים לבקש כסף או לא.

סוסאנה: ברגע של החטיפה מצבה של שושי היה של משפחה אמידה, הצליחה לקנות דירות לילדים, היתה לה דירה בפונטה דל אסטה, מצבה הכלכלי הידרדר כעבור זמן, עד לנקודה שכמה שנים לפני פטירתה היתה צריכה לעבור ניתוח מוח והיו צריכים לאסוף כסף כדי לשלם. ועד כמה שידוע לי הדירה שלה עוכלה. זה גם החלק העצוב, זו אישה שגידלה 3 ילדים מבריקים ובעת זקנתה היו צריכים לתמוך בה.

חורחה : בבית הזה, עד יום החטיפה של הילדים לא היתה טלוויזיה. שושי לא הרשתה טלוויזיה בבית כי זו הרעלה תרבותית. הבנים שהיו בגילנו, היו בעלי התרבות הגדולה ביותר. קלאודיו היה מנגן באך בעל פה, החיבה ששררה בבית הזה שאסתר העוזרת בית עבדה אצלם כמה שנים בלי משכורת כשהידרדר המצב, רק מתוך אהבה. באותם השנים שנפלו הבנים גם כן נפטרו שני תומכים חשובים של שושי, אחיה וחמותה. כנראה אחרי כל מקרה כזה קיבלה יותר כוח.